

ការវិនិច្ឆ័យដ៏ទូលំទូលាយនៃសាសនាយូដាសម័យទំនើបពីទស្សនៈគ្រីស្ទាននៃគម្ពីរសញ្ញាថ្មី

ឯកសារនេះចងក្រង និងសំយោគភាពផ្ទុយគ្នាសំខាន់ៗរវាងសាសនាយូដាសម័យទំនើប (សាសនាវ៉ែប៊ី) ដូចដែលបានបង្ហាញនៅក្នុងមីស្តា តាលមូដ និងសំណេររបស់វ៉ែប៊ីក្រោយមក និងសាសនាគ្រីស្ទសញ្ញាថ្មី (ដូចនៅក្នុងព្រះគម្ពីរ)។ វាក៏បានគូសបញ្ជាក់ពីគម្ពីរ ការហួសហេតុ និងភាពមិនស៊ីសង្វាក់គ្នាជាក់ស្តែងនៅក្នុងប្រពៃណីវ៉ែប៊ី។ សាសនាយូដាសម័យទំនើបសំដៅទៅលើសាសនាយូដាវ៉ែប៊ីក្រោយប្រាសាទទីពីរ (បន្ទាប់ពីឆ្នាំ ៧០ គ.ស.) ដែលលើកតម្កើងច្បាប់ផ្ទាល់មាត់ (ដែលបានចងក្រងនៅក្នុងមីស្តាប្រហែលឆ្នាំ ១០០ គ.ស. និងបានពង្រីកនៅក្នុងហ្គេម៉ាវ៉ា/តាលមូដប្រហែល ១០០ គ.ស.) ថាជាប្រយោជន៍ និងចងក្រងរួមជាមួយតួវ៉ែប៊ីជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។

ការវិភាគនេះទាញយកតែពីព្រះគម្ពីរ និងអត្ថបទដែលបានរៀបរាប់ប៉ុណ្ណោះ ដោយបញ្ជាក់ពីភាពខុសគ្នាដែលមិនអាចផ្សះផ្សាគ្នាបាន និងចំណុចខ្លះខាតដែលអាចកើតមាន។ ខណៈពេលដែលអ្នកប្រាជ្ញជនជាតិយូដាផ្តល់ការបកស្រាយដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាទាំងនេះ (ឧទាហរណ៍ តាមរយៈ ០០០០០០ ការធ្វើឲ្យមានបរិបទ ឬលក្ខណៈវិវាទនៃការដកដៃកែតម្រូវសាសនាតាលមូដ) ការវិនិច្ឆ័យនេះទទួលយកកែវកែតម្រូវនៃព្រះគម្ពីរ ដោយមើលឃើញការអភិវឌ្ឍរបស់ពួកវាវ៉ែប៊ីថាជាប្រពៃណីរបស់មនុស្សដែលធ្វើឲ្យព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះមិនមានសុពលភាព បដិសេធព្រះមេស៊ីយេស៊ីដែលបានសង្ខេប និងជំនួសព្រះគុណដោយច្បាប់និយម។

១. ភាពផ្ទុយគ្នាស្នូលរវាងសាសនាយូដារបស់ពួកវ៉ែប៊ី និងព្រះគម្ពីរសញ្ញាថ្មី

ចំណុចទាំងនេះបង្ហាញពីភាពខុសគ្នាជាមូលដ្ឋាន ដែលការបង្រៀនរបស់ពួកវ៉ែប៊ីផ្ទុយដោយផ្ទាល់ ឬបកស្រាយឡើងវិញនូវគោលលទ្ធិនៃព្រះគម្ពីរសញ្ញាថ្មី ដែលជាញឹកញយៗពណ៌នាអំពីព្រះយេស៊ូវ និងអ្នកដើរតាមទ្រង់ថាជាអ្នកខុសឆ្គង ឬអ្នកតូចតាច (និកាយ)។ ពីទស្សនៈរបស់គ្រីស្ទបរិស័ទ សាសនាយូដារបស់ពួកវ៉ែប៊ីលេចចេញជាការបដិសេធក្រោយព្រះគ្រីស្ទ ដែលផ្តល់ប្តូរវិវរណៈព្រះគម្ពីរដែលផ្តោតលើព្រះយេស៊ូវជាព្រះមេស៊ីយេដ៏ទេវភាព និងជាការប្រោសលោះចុងក្រោយ។

អត្ថសញ្ញាណ និងតួនាទីរបស់ព្រះមេស៊ី

- ព្រះគម្ពីរសញ្ញាថ្មី (ព្រះគម្ពីរ)៖ «ទ្រង់ ០ព្រះយេស៊ូវ០ មានបន្ទូលទៅគេថា ចុះអ្នករាល់គ្នាវិញ តើអ្នករាល់គ្នាថាខ្ញុំជានរណា?» ស៊ីម៉ូនពេត្រុសឆ្លើយថា «ទ្រង់ជាព្រះគ្រីស្ទ ជាព្រះរាជបុត្រានៃព្រះដ៏មានព្រះជន្មរស់» (ម៉ាថាយ ១៦:១៥-១៦)
- ព្រះយេស៊ូវបានបំពេញទំនាយជាមុនសិនក្នុងនាមជាអ្នកបម្រើដែលរងទុក្ខវេទនា (អេសាយ ៥៣) ដោយសុគត ហើយរស់ឡើងវិញ ជាមួយនឹងការយាងមកវិញនាពេលអនាគតជាស្តេច (វិវរណៈ ១៩:១១-១៦)។ «ព្រះយេស៊ូវនេះជាថ្មីដែលអ្នករាល់គ្នាជាជាងសំណង់បានបដិសេធដែលបានក្លាយជាថ្មផ្អែម» (កិច្ចការ ៤:១១ ដកស្រង់ទំនុកតម្កើង ១១៨:២២)។
- សាសនាយូដារបស់ពួកវ៉ែប៊ី (តាលមូដ/មីស្តា)៖ ព្រះមេស៊ីត្រូវតែសាងសង់ព្រះវិហារឡើងវិញ ប្រមូលពួកនិរទេសទាំងអស់ បង្កើតសន្តិភាពជាសកល និងអនុវត្តការគោរពតាមតួវ៉ែប៊ីទាំងពិភពលោកក្នុងពេលតែមួយ (គោលការណ៍ទាំង ១៣ របស់ម៉ែម៉ូនីដេស ដែលមានប្រភពមកពីសានហេឌ្រីន ៩៩៣)។ ដោយសារព្រះយេស៊ូវមិនបានធ្វើអ្វីទាំងនេះដោយមើលឃើញ ទ្រង់មិនអាចជាព្រះមេស៊ីបានទេ។ សានហេឌ្រីន ៩៨៣ ពិពណ៌នាអំពីព្រះមេស៊ីដែលមានសក្តានុពលពីរអង្គ៖ ម៉ាស៊ីអាច ប៉ែន ដាវីឌ (ស្តេច) ឬ ប៉ែន យ៉ូសេហ្វ (រងទុក្ខវេទនា បន្ទាប់មកត្រូវបានសម្លាប់) ប៉ុន្តែសម័យកាលនេះនៅតែជាសម័យកាលនៃទុក្ខវេទនារហូតដល់សម័យកាលដ៏ជោគជ័យមកដល់។ សានហេឌ្រីន ៤៣៣ ប្រហារជីវិត «យេស៊ូវ» ពីបទប្រើបន្តអាគម និងនាំអ៊ីស្រាអែលឲ្យរង្វង់។
- ភាពផ្ទុយគ្នា៖ គម្ពីរសញ្ញាថ្មីប្រកាសថាព្រះយេស៊ូវជាព្រះមេស៊ីដែលបានបំពេញព្រះហឫទ័យ ដែលបានប្រោសលោះតាមរយៈទុក្ខវេទនា

(ការយាងមកលើកដំបូង) ហើយនឹងយាងត្រឡប់មកវិញដើម្បីសោយរាជ្យ។ សាសនាយុដារបស់ពួកវាបីបដិសេធកិច្ច ០០០០០;ការយាងមកពីរដង០០០០០ នេះ រង់ចាំអ្នករំដោះនយោបាយដែលជាមនុស្សសុទ្ធសាធ ហើយដាក់បណ្តាសា ០០០០០;យស្ទីរ០០០០០; ថាជាព្យាករក្លែងក្លាយ។

ភាពជាទេវភាព និង ព្រះរាជបុត្រារបស់ព្រះមេស៊ី

- ព្រះគម្ពីរសញ្ញាថ្មី (ព្រះគម្ពីរ)៖ «កាលដើមដំបូងឡើយមានព្រះបន្ទូល ព្រះបន្ទូលគង់នៅជាមួយព្រះ ហើយព្រះបន្ទូលនោះជាព្រះ... ហើយព្រះបន្ទូលក៏ត្រឡប់ជាសាច់ឈាម»។ (យ៉ូហាន ១:១,១៤) «ថ្ងៃម៉ាសឆ្លើយទៅគាត់ថា ព្រះអម្ចាស់នៃខ្ញុំ និងជាព្រះរបស់ខ្ញុំ!» (យ៉ូហាន ២០:២៨) ព្រះយេស៊ូវបានទទួលយកការគោរពបូជាជាព្រះដែលបានចាប់កំណើតជាមនុស្ស។
- សាសនាយុដារបស់ពួកវាបី៖ លទ្ធិឯកទេវនិយមដ៏តឹងរ៉ឹងហាមឃាត់ការចាប់កំណើតជាមនុស្ស ឬកូនរបស់ព្រះ។ សេម៉ា (ចោទិយកថា ៦:៤) ត្រូវបានបកស្រាយថាមិនរាប់បញ្ចូលពហុភាពណាមួយឡើយ។ ការអះអាងណាមួយដែលថាមនុស្សជាព្រះគឺជាអារ៉ូដា ហ្សារ៉ា (ការគោរពព្រះ)។ អត្ថបទគាល់មូឌីកចំអកឱ្យកំណើតព្រហ្មចារី (សាបបាត ១០៤ខ៖ យេស៊ូវជាកូនរបស់ស្រ្តីផិតក្សត្រ) និងជេវប្រមាថគ្រិស្តបរិស័ទថាជាអូរដេ អារ៉ូដា ហ្សារ៉ា។
- ភាពផ្ទុយគ្នា៖ គម្ពីរសញ្ញាថ្មីបញ្ជាក់ពីភាពជាព្រះរបស់ព្រះមេស៊ី (បានទាយទុកនៅក្នុងអេសាយ ៩:៦ ថា «ព្រះដ៏មានប្បទានភាព») ខណៈពេលដែលសាសនាយុដារបស់ពួកវាបីថ្កោលទោសវាថាជាការប្រមាថព្រះ ថែមទាំងអនុវត្តការប្រហារជីវិតសម្រាប់ការអះអាងបែបនេះ (សានហេឌ្រីន ៤៣៣)។

ការផ្តាច់ ការរស់ឡើងវិញ និង ដង្ហាយឆ្នួន

- គម្ពីរសញ្ញាថ្មី (ព្រះគម្ពីរ)៖ «ព្រះគ្រីស្ទបានសុគតដើម្បីអំពើបាបរបស់យើង តាមបទគម្ពីរ... ទ្រង់ត្រូវបានគេបញ្ចុះ ហើយ... បានរស់ឡើងវិញនៅថ្ងៃទីបី»។ (កូរិនថូសទី១ ១៥:៣-៤) «បើគ្មានការបង្ហូរឈាមទេ នោះគ្មានការអភ័យទោសទេ»។ (ហេព្រើរ ៩:២២) ព្រះយេស៊ូវគឺជាយញ្ញបូជាចុងក្រោយ៖ «ទ្រង់បានលេចមកម្តងសម្រាប់ទាំងអស់... ដើម្បីលុបចោលអំពើបាបដោយការថ្វាយយញ្ញបូជារបស់ព្រះ» (ហេព្រើរ ៩:២៦)
- សាសនាយុដារបស់ពួកវាបី៖ បដិសេធការផ្តាច់របស់ព្រះយេស៊ូវថាជាការប្រោសលោះ ឬជាព្រះមេស៊ី។ តាលមូដ (សានហេឌ្រីន ៤៣៣) អះអាងថា ព្រះយេស៊ូវត្រូវបានគេគប់ដុំថ្ម រួចព្យួរកន្តៅយប់មុនបុណ្យរំលងដោយសារអំពើអាបធ្មប់ ដោយគ្មានការរស់ឡើងវិញឡើយ។ ការប្រោសលោះក្រោយព្រះវិហារបរិសុទ្ធគឺតាមរយៈការប្រែចិត្ត ការអធិស្ឋាន និងសេចក្តីសប្បុរសតែម្នាក់ឯង (យ៉ូម៉ា ៨៦ខ៖ «ការប្រែចិត្តប្រោសលោះចំពោះអំពើរំលងទាំងអស់»; ហេរ៉ិខុត ២៦ខ៖ ការអធិស្ឋានជំនួសយញ្ញបូជា ដោយដកស្រង់ហូសេ ១៤:៣ «គោល្មោលនៃបុរាណវិទ្យារបស់យើង»)។
- ភាពផ្ទុយគ្នា៖ គម្ពីរសញ្ញាថ្មីប្រកាសថាព្រះលោហិតរបស់ព្រះយេស៊ូវជាការប្រោសលោះដ៏អស់កល្បជានិច្ច ដោយបញ្ចប់តម្រូវការសម្រាប់ពិធីសាសនានៅ សាសនាយុដារបស់ពួកវាបីបដិសេធការសុគត/ការរស់ឡើងវិញរបស់ទ្រង់ ហើយអះអាងថាការប្រោសលោះដោយគ្មានឈាម ដែលធ្វើឲ្យយញ្ញបូជារបស់ព្រះគ្រីស្ទ «មិនចាំបាច់»។

សេចក្តីសង្គ្រោះ៖ ព្រះគុណ ទល់នឹង គុណសម្បត្តិតាមរយៈការប្រព្រឹត្ត

- ព្រះគម្ពីរសញ្ញាថ្មី (ព្រះគម្ពីរ)៖ «ដោយសារព្រះគុណ អ្នករាល់គ្នាបានសង្គ្រោះដោយសារជំនឿ... មិនមែនដោយសារការប្រព្រឹត្តទេ ក្រែងអ្នកណាអួតខ្លួន» (អេភេសូរ ២:៨-៩) «អ៊ីប្រាហាំជឿព្រះ ហើយជំនឿនោះត្រូវបានរាប់ជាសុចរិតដល់លោក» (រ៉ូម ៤:៣ ដកស្រង់លោកុប្បត្តិ ១៥:៦)
- សាសនាយុដារបស់ពួកវាបីនិច៖ សេចក្តីសង្គ្រោះ/ចំណែកក្នុងលោកខាងមុខអាស្រ័យលើគុណសម្បត្តិតាមរយៈការប្រតិបត្តិមីសរីត ការប្រែចិត្ត និងទង្វើល្អលើសពីអំពើអាក្រក់ (មីស្តាសានហេឌ្រីន ១០:១៖ «អ៊ីស្រាអែលទាំងអស់មានចំណែកក្នុងលោកខាងមុខ» លើកលែងតែមនុស្សមានបាបមួយចំនួន)។ ជញ្ជីងនៃយុត្តិធម៌នៅថ្ងៃជំនុំជំរះ (គីដឌូស៊ីន ៣៩ខ៖ រ៉ូស ហាសាណា ១៦ខ-១៧ក)។
- ភាពផ្ទុយគ្នា៖ គម្ពីរសញ្ញាថ្មីបង្រៀនពីសេចក្តីសង្គ្រោះដោយសេចក្តីជំនឿលើកិច្ចការដែលបានបញ្ចប់របស់ព្រះគ្រីស្ទ។ សាសនាយុដារបស់ពួកវាបីសង្កត់ធ្ងន់ និងការគោរពតាមតួវា ដែលធ្វើឲ្យព្រះគុណគ្មានតម្លៃ។

សិទ្ធិអំណាចនៃច្បាប់ផ្ទាល់មាត់ និងប្រពៃណីរបស់ពួកវាប៊ីន

- ព្រះគម្ពីរសញ្ញាថ្មី (ព្រះគម្ពីរ)៖ ព្រះយេស៊ូវបានច្រើនទោសប្រពៃណីដែលលើសពីព្រះគម្ពីរ៖ «អ្នករាល់គ្នាធ្វើឲ្យព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះមិនមានតម្លៃ ដោយសារប្រពៃណីរបស់អ្នករាល់គ្នាដែលអ្នករាល់គ្នាបានបន្តផង»។ (ម៉ាកុស ៧:១៣) «វេទនាដល់អ្នករាល់គ្នា ពួកអាចារ្យ និងពួកធាវីស៊ីអើយ... អ្នករាល់គ្នាបានធ្វេសប្រហែសនឹងសេចក្តីសំខាន់ៗនៃក្រឹត្យវិន័យ គឺសេចក្តីយុត្តិធម៌ សេចក្តីមេត្តាករុណា និងសេចក្តីស្មោះត្រង់»។ (ម៉ាថាយ ២៣:២៣)
- សាសនាយុដាររបស់ពួកវាប៊ីននិក៖ ច្បាប់ផ្ទាល់មាត់គឺជាប្រពៃណីដែលបានប្រទានដល់លោកម៉ូសេនៅស៊ីណៃ រួមជាមួយនឹងគម្ពីរតួវ៉ាជាលាយលក្ខណ៍ ហើយត្រូវបានចងភ្ជាប់ជាមួយរហូត (មីស្តា ភើគី អារ៉ុត ១:១៖ “លោកម៉ូសេបានទទួលគម្ពីរតួវ៉ាពីស៊ីណៃ ហើយបានបញ្ជូនវាទៅលោកយ៉ូស្វេ... ទៅកាន់បុរសនៃមហាសន្និបាត”)។ សេចក្តីសម្រេចរបស់ពួកវាប៊ីនក៏ថែមទាំងអាចជំនួសគម្ពីរតួវ៉ាបានទៀតផង (បារ៉ា ម៉េតហ្សឺយ៉ា ៥៩ខ៖ បាត កូល ត្រូវបានផ្តល់ដោយសំឡេងភាគច្រើន; ព្រះជាម្ចាស់ញញឹមថា “កូនប្រុសរបស់ខ្ញុំបានផ្តល់ខ្ញុំ”)។
- ភាពផ្ទុយគ្នា៖ ព្រះគម្ពីរសញ្ញាថ្មីលាតត្រដាងប្រពៃណីរបស់មនុស្សថាជាការបន្ថែមដ៏ធ្ងន់។ សាសនាយុដាររបស់ពួកវាប៊ីនលើកតម្កើងពួកគេទៅជាឋានៈដ៏ទេវរាជ ដោយរំលោភដោយផ្ទាល់ទៅលើចោទិយកថា ៤:២ («កុំបន្ថែមអ្វីទៅក្នុងពាក្យដែលអញបង្គាប់អ្នកឡើយ»)។

២. ការងាកចេញ ការហួសហេតុ និងភាពមិនស៊ីសង្វាក់គ្នាដែលអាចមើលឃើញនៅក្នុងប្រពៃណីរបស់ពួកវា

ទាំងនេះគូសបញ្ជាក់ពីផ្នែកដែលអត្ថបទរបស់ពួកវាប៊ីនហាក់ដូចជាផ្ទុយនឹងគម្ពីរតួវ៉ាដែលបានសរសេរលើកតម្កើងអំណាចរបស់មនុស្សឱ្យខ្ពស់ជាងព្រះ ឬមានភាពតានតឹងដែលមិនទាន់ដោះស្រាយ។ អ្នកប្រាជ្ញវាប៊ីនដោះស្រាយរឿងទាំងនេះតាមរយៈគ្រាមភាសា ឬ ០០០០០; ទាំងពីរគឺជាព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះដ៏មានឥទ្ធិពល ប៉ុន្តែពិសេសព្រះគម្ពីរ ពួកគេបង្ហាញពីការច្នៃប្រឌិតរបស់មនុស្ស។

ការលើកតម្កើងអំណាចរបស់ពួកវាប៊ីនលើសពីព្រះនិងតួវ៉ា

- តួវ៉ា៖ «កុំបន្ថែមអ្វីទៅក្នុងពាក្យដែលអញបង្គាប់ឯងឡើយ ឬក៏ដកអ្វីចេញពីពាក្យនោះឡើយ» (ចោទិយកថា ៤:២) «ចំពោះសេចក្តីបង្រៀន និងសេចក្តីបន្ទាត់! បើគេមិននិយាយតាមពាក្យនេះទេ គេគ្មានពន្លឺទេ» (អេសាយ ៨:២០)
- តាលមូដ៖ បារ៉ា ម៉េតហ្សឺយ៉ា ៥៩ខ រៀបរាប់ពីអត្តសញ្ញាណរបស់វាប៊ីន អេលីយេស៊ីរ (ដើមកាប់ប្រឆាំងនឹងដេវី ជញ្ជាំងពត់កោង) ដែលត្រូវបានបញ្ជាក់ដោយសំឡេងស្មានស្នាក់ ប៉ុន្តែវាប៊ីន យ៉ូស្វេ បានប្រកាសថា «វាមិនមែននៅស្មានស្នាក់ទេ» (ចោទិយកថា ៣០:១២) ច្បាប់ភាគច្រើន ហើយព្រះជាម្ចាស់សើចថា៖ «កូនៗរបស់ខ្ញុំបានយកឈ្នះខ្ញុំ»។
- ការងាកចេញ៖ ពួកវាប៊ីនដើរសេចក្តីសញ្ញាដ៏ទេវរាជ និងគម្ពីរតួវ៉ាខ្លួនឯង ដោយអះអាងពីអំណាចដែលព្រះចុះចូលជាជាការប្រមាថពិសេសព្រះគម្ពីរ។

សំណងជាប្រាក់ទល់នឹងសំណងតាមព្យញ្ជនៈ

- តួវ៉ា៖ «ភ្នែកសងភ្នែក ធ្មេញសងធ្មេញ» (និក្ខមនំ ២១:២៤; លេវីវិន័យ ២៤:២០; ចោទិយកថា ១៩:២០)
- តាលមូដ៖ បកស្រាយថាជាការទូទាត់ជាប្រាក់តែប៉ុណ្ណោះ (បារ៉ា កម្ម ៨៣១-៨៤៣) មិនមែនសងសឹកខាងរាងកាយតាមន័យត្រង់នោះទេ។
- ការងាកចេញ៖ ធ្វើឱ្យពាក្យសម្តីសាមញ្ញរបស់គម្ពីរតួវ៉ាទំនេរទៅវិញដោយផ្ទាល់ ដែលត្រូវបានពួកវាប៊ីន និងគ្រិស្តសាសនិកចោទថាជាការលុបបំបាត់បទគម្ពីរ។

ការប្រោសលោះដោយគ្មានឈាមបន្ទាប់ពីព្រះវិហារបរិសុទ្ធ

- តួវ៉ា៖ «ដ្បិតដីវិភិតនៃសាច់ឈាមស្ថិតនៅក្នុងឈាម... គឺឈាមដែលប្រោសលោះ» (លេវីវិន័យ ១៧:១១)។
- តាលមូដ៖ ក្រោយសម័យប្រោសលោះ «ការប្រែចិត្តជាការប្រោសលោះ» (យ៉ូម៉ា ៨៦ខ); មរណភាពរបស់មនុស្សសុចរិតជាការប្រោសលោះ (ម៉ូអេដ កាតាន ២៨៣); សេចក្តីសប្បុរស និងការងងុកជាការប្រោសលោះ។
- ការងាកចេញ៖ ផ្ទុយនឹងការទទួលបានរបស់តួវ៉ាលើឈាម ដែលគម្ពីរសញ្ញាថ្មីបានបំពេញនៅក្នុងព្រះគ្រីស្ទ។

ការព្យាបាលតាមបែបគាស់មុខិករបស់យេស៊ូ (ព្រះយេស៊ូវ)

- ទទួលស្គាល់ប្រវត្តិសាស្ត្រថា ព្រះយេស៊ូវបានធ្វើអព្វុតហេតុ ប៉ុន្តែសន្មតថាជាអំពើអាបធ្មប់ (សានហេឌ្រីន ៤៣ក; ១០៧ខ) អះអាងថាខ្លួនបានប្រហារជីវិតដោយសារការបំភាន់អ៊ីស្រាអែល និងពណ៌នាអំពីការដាក់ទោសក្នុងលាមកពុះ (ហ្គីទីន ៥៧ក)។
- ការងាកចេញ៖ ទទួលស្គាល់ដោយប្រយោលនូវអត្ថិភាព និងទីសម្គាល់របស់ព្រះយេស៊ូវ ប៉ុន្តែបដិសេធប្រភពដើមដ៏ទេវភាព ដែលផ្ទុយនឹងលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យរបស់ខ្លួនសម្រាប់ព្យាករណ៍ (ចោទិយកថា ១៣, ១៨)។

ការជជែកវែកញែក និងភាពផ្ទុយគ្នាដែលមិនទាន់ដោះស្រាយ

- សាលា ០០០០០០ ទល់នឹង ០០០០០០០០ មិនយល់ស្របលើច្បាប់រាប់រយ ដែលទាំងពីរត្រូវបានគេហៅថា ០០០០០; ពួកបន្តទូលរបស់ពួកដ៏មានពួរជន្ម ប៉ុន្តែមានច្បាប់មួយឈ្នះ (០០០០០០ ០០០) - តើសេចក្តីពិតដ៏ទេវភាពអាចផ្ទុយគ្នាយ៉ាងដូចម្តេច?
- ពេលវេលានៃព្រះមេស៊ី៖ អ្នកខ្លះនិយាយថាកំណត់ហើយ អ្នកខ្លះទៀតនិយាយថាអាស្រ័យលើគុណសម្បត្តិ (សានហេឌ្រីន ៩៧ខ-៩៨ក)។
- ភាពតានតឹងទាំងនេះបង្ហាញពីការស្មានរបស់មនុស្សជាជាងភាពច្បាស់លាស់ពីព្រះ។

ឧទាហរណ៍បន្ថែម៖ តាកាណូតរបស់ពួកវ៉ិប៊ីនិចជាក់លាក់ដែលជំនួសបញ្ហារបស់តួវ៉ាដែលបានសរសេរ

ច្បាប់របស់ពួកវ៉ិប៊ីនិចនេះ (០០០០០០០០) រំលង ឬធ្វើឲ្យគ្មានប្រសិទ្ធភាពយ៉ាងច្បាស់លាស់នូវបញ្ហាតួវ៉ាធម្មតាសម្រាប់ហេតុផលជាក់ស្តែង ឬសេដ្ឋកិច្ច៖

- ការដោះលែងបំណុលក្នុងឆ្នាំឈប់សម្រាក
 - តួវ៉ា៖ «នៅចុងបញ្ចប់នៃរៀងរាល់ប្រាំពីរឆ្នាំម្តង អ្នកត្រូវផ្តល់ការលើកលែងទោស... ម្ចាស់បំណុលគ្រប់រូបត្រូវលើកលែងទោសនូវអ្វីដែលខ្លួនបានឱ្យខ្ចី (ចោទិយកថា ១៥:១-៣)។
 - វ៉ិប៊ីនិច៖ ប្រុសប៉ូលរបស់ហ៊ីលេលេផ្ទេរបំណុលទៅតុលាការ ដែលអនុញ្ញាតឱ្យមានការប្រមូលបំណុល (មីស្តា សេរីអ៊ីត ១០:៣; ហ្គីទីន ៣៦ក)។
- ការកាន់សាសនានៅថ្ងៃសប្បិទ
 - តួវ៉ា៖ មិនត្រូវដឹកបន្ទុកឡើយ (យេរេមា ១៧:២១-២២; និក្ខមនំ ១៦:២៩)។
 - វ៉ិប៊ីនិច៖ អេវរ បង្កើតដែនឯកជនប្រឌិត (មីស្តា អេវរីន)។
- ការដកយក ០០០០០០០០ ចេញនៅថ្ងៃបុណ្យរំលង
 - តួវ៉ា៖ «ចូរយកដំបែចេញពីផ្ទះរបស់អ្នករាល់គ្នា» (និក្ខមនំ ១២:១៥)។
 - វ៉ិប៊ីនិច៖ «លក់» ឈើប្រណិតទៅឱ្យជនជាតិយូដាដែលមិនមែនជាជនជាតិយូដាជារៀងប្រឌិតផ្នែកច្បាប់។
- ការកាត់ទោសប្រហារជីវិតដែលមិនអាចអនុវត្តបាន
 - តួវ៉ា៖ សេចក្តីស្លាប់សម្រាប់កូនប្រុសបះបោរ ការបំពានថ្ងៃសប្បិទ ជាដើម។ (ចោទិយកថា ២១:១៨-២១; និក្ខមនំ ៣១:១៤)
 - តាលមូដ៖ លក្ខខណ្ឌដ៏តឹងរ៉ឹងបែបនេះ «មិនដែលកើតឡើងទេ» (សានហេឌ្រីន ៧១ក)។
- ភ្លើងបំភ្លឺនៅថ្ងៃឈប់សម្រាក
 - តួវ៉ា៖ «ចុំឲ្យដុតភ្លើងនៅថ្ងៃសប្បិទឡើយ» (និក្ខមនំ ៣៥:៣)។
 - វ៉ិប៊ីនិច៖ អនុញ្ញាតឱ្យមានទៀនដែលបានបំភ្លឺជាមុន និងការឡើងកំដៅផែនដី (បែងចែកប្រភេទកម្លាំងពលកម្ម)។

ការបដិសេធទាំងនេះឆ្លុះបញ្ចាំងពីការចោទប្រកាន់របស់ព្រះយេស៊ូវថា ៖ « អ្នករាល់គ្នាធ្វើឲ្យព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះមិនមានតម្លៃដោយសារប្រពៃណីរបស់អ្នក » (ម៉ាកុស ៧:១៣; សូមមើល កូបាន ស្ស៊ីចក្នុងម៉ាកុស ៧:៩-១៣)។

៣. ការរិះគន់រួម៖ ផលប៉ះពាល់ខាងទ្រឹស្តីវិទ្យា និងតក្កវិជ្ជា

សាសនាយុដារបស់ពួកវាបីបានលេចចេញជាយន្តការរស់រានមានជីវិតបន្ទាប់ពីបដិសេធព្រះយេស៊ូវ និងការបំផ្លិចបំផ្លាញព្រះវិហារបរិសុទ្ធ (ដែលព្រះយេស៊ូវបានទាយទុក ម៉ាថាយ ២៤:២)។ តាមរយៈការលើកកម្ពស់ច្បាប់ផ្ទាល់មាត់ និងគុណសម្បត្តិរបស់មនុស្ស វាបង្កើតប្រព័ន្ធមួយដែលព្រះយេស៊ូវ និងប៉ុលត្រូវបានចោលទោសថាជាទាសភាពស្របច្បាប់ (ម៉ាថាយ ២៣; កាឡាទី ៣:១០-១១)។ តាមហេតុផល ប្រសិនបើ ០០០០០០ បញ្ជាក់បទគម្ពីរមុន។ ប៉ុន្តែបកស្រាយឡើងវិញនូវពួកវាដើម្បីដកចេញព្រះយេស៊ូវ ខណៈពេលដែលទទួលស្គាល់ទីសំគាល់របស់ទ្រង់ (ជាមនុស្សាគម) វាបង្ហាញសក្តិភាពមិនពិត។ ការល្អានពានខាងក្នុង ០ ដូចជាពួកវាបី «កម្ពាត់» ព្រះ ០ ផ្ទុយពីសេចក្តីពិតដែលមិនផ្លាស់ប្តូររបស់ព្រះគម្ពីរ៖ «ព្រះយេស៊ូវគ្រីស្ទគឺដូចគ្នាកាលពីម្សិលមិញ ថ្ងៃនេះ និងជារៀងរហូត»។ (ហេព្រើរ ១៣:៨)។ នេះដាក់មេដឹកនាំវាបីជា «មគ្គុទ្ទេសក៍ខ្លាត់» ដែលព្រះយេស៊ូវបានព្រមានប្រឆាំងនឹង ដោយនាំអ៊ីស្រាអែលឱ្យឆ្ងាយពីព្រះមេស៊ីពិតដែលបានទាយទុកដោយលោកម៉ូសេ និងពួកហោរា។

៤. សម្មតិកម្ម៖ អ្វីដែលព្រះយេស៊ូវអាចមានបន្ទូលទៅកាន់ជនជាតិយូដាវាបីនិកសម័យទំនើប ដោយផ្អែកលើពាក្យព្រះគម្ពីររបស់ទ្រង់ទៅកាន់ពួកធាវីស៊ី/អាចារ្យ

- «ឱពួកពស់អើយ ពូជពស់វែកអើយ ធ្វើដូចម្តេចឲ្យអ្នករាល់គ្នារួចពីទោសធ្លាក់ទៅក្នុងនរកបាន?» (ម៉ាថាយ ២៣:៣៣)
- «វេទនាដល់អ្នករាល់គ្នា ពួកអាចារ្យ និងពួកធាវីស៊ី ជាពួកមានពុតអើយ ដ្បិតអ្នករាល់គ្នាបិទនគរស្ថានសួគ៌នៅចំពោះមុខមនុស្ស... អ្នករាល់គ្នាធ្វើឲ្យគេក្លាយជាពូជនៃឋាននរកច្រើនជាងអ្នករាល់គ្នាពីរដង» (ម៉ាថាយ ២៣:១៣-១៥)។
- «អ្នករាល់គ្នាបោះបង់ចោលបញ្ញត្តិរបស់ព្រះ ហើយកាន់តាមប្រពៃណីរបស់មនុស្ស... អ្នករាល់គ្នាមានវិធីល្អក្នុងការបដិសេធបញ្ញត្តិរបស់ព្រះ ដើម្បីបង្កើតប្រពៃណីរបស់អ្នក!» (ម៉ាកុស ៧:៨-៩,១៣)
- «អេសាយនិយាយត្រូវ... ០ប្រជាជននេះគោរពខ្ញុំដោយបបួរមាត់របស់ពួកគេ ប៉ុន្តែចិត្តរបស់ពួកគេនៅឆ្ងាយពីខ្ញុំ ពួកគេច្រាយបង្គំខ្ញុំជាឥតប្រយោជន៍ ដោយបង្រៀនតែបញ្ញត្តិរបស់មនុស្សជាគោលលទ្ធិ» (ម៉ាថាយ ១៥:៧-៩)។
- «គ្មានអ្នកណាទៅបង្រៀនព្រះរូបិបាទឡើយ លើកលែងតែតាមរយៈខ្ញុំ» (យ៉ូហាន ១៤:៦)។
- «អ្នករាល់គ្នាស្ទង់មើលគម្ពីរ ដោយគិតថា នៅក្នុងគម្ពីរទាំងនោះ មានជីវិតអស់កល្បជានិច្ច ហើយគម្ពីរទាំងនោះជាសាក្សីអំពីខ្ញុំ តែអ្នករាល់គ្នាមិនព្រមមករកខ្ញុំ ដើម្បីឲ្យបានជីវិតទេ» (យ៉ូហាន ៥:៣៩-៤០)។
- «អស់អ្នកដែលនឿយហត់ ហើយមានបន្ទុកធ្ងន់អើយ ចូរមករកខ្ញុំចុះ ខ្ញុំនឹងឲ្យអ្នករាល់គ្នាបានសម្រាក» (ម៉ាថាយ ១១:២៨)។

៥. សម្មតិកម្ម៖ អ្វីដែលពួកសាវ័កអាចនិយាយទៅកាន់ជនជាតិយូដាវាបីនិកសម័យទំនើប ដោយផ្អែកលើពាក្យព្រះគម្ពីររបស់ពួកគេ

- ប៉ុល (អតីតពួកធាវីស៊ី):
- «បងប្អូនអើយ ចិត្តខ្ញុំប្រាថ្នា និងសេចក្តីអធិស្ឋានដល់ព្រះសម្រាប់ពួកគេ ០អ៊ីស្រាអែល គឺឲ្យពួកគេបានសង្គ្រោះ ដ្បិតខ្ញុំធ្វើជាសាក្សីថា ពួកគេមានចិត្តខ្លះខ្លះចំពោះព្រះ ប៉ុន្តែមិនមែនតាមចំណេះដឹងទេ ដ្បិតដោយឥតដឹងអំពីសេចក្តីសុចរិតរបស់ព្រះ ហើយខំប្រឹងតាំងសេចក្តីសុចរិតរបស់ខ្លួនវិញ នោះគេមិនបានចុះចូលនឹងសេចក្តីសុចរិតរបស់ព្រះទេ» (រ៉ូម ១០:១-៣)។
- «ដូច្នោះ តើយើងនឹងនិយាយដូចម្តេច? ថាពួកសាសន៍ដទៃ... បានទទួលសេចក្តីសុចរិត... ប៉ុន្តែសាសន៍អ៊ីស្រាអែល... មិនបានជោគជ័យ... ពីព្រោះគេមិនបានដេញតាមសេចក្តីសុចរិតនោះទេ គឺដូចជាវាផ្អែកលើការប្រព្រឹត្តវិញ» (រ៉ូម ៩:៣០-៣២)។
- «ឱពួកកាឡាទីល្ងង់អើយ ០អនុវត្តចំពោះអ្នកកាន់តាមច្បាប់! តើអ្នកណាបានល្អងអ្នករាល់គ្នា?... តើអ្នករាល់គ្នាបានទទួលព្រះវិញ្ញាណដោយការប្រព្រឹត្តតាមក្រឹត្យ ឬដោយការស្តាប់ដោយជំនឿ?» (កាឡាទី ៣:១-២)
- «បើអ្នករាល់គ្នាទទួលយកការកាត់ស្បែក ០ឬគុណសម្បត្តិរបស់ពួកវាបី ០ នោះព្រះគ្រីស្ទនឹងគ្មានប្រយោជន៍អ្វីដល់អ្នករាល់គ្នាទេ... អ្នករាល់គ្នាត្រូវបានកាត់ចេញពីព្រះគ្រីស្ទ អ្នករាល់គ្នាដែលចង់រាប់ជាសុចរិតដោយសារក្រឹត្យវិន័យ» (កាឡាទី ៥:២-៤)។

ពេត្រុស៖

«តាមរយៈទ្រង់ ០ព្រះយេស៊ូវ ០ អស់អ្នកណាដែលជឿ នោះបានរួចពីគ្រប់ទាំងអស់ ដែលអ្នករាល់គ្នាមិនអាចរួចពីបាន ដោយសារក្រីស្ទវិន័យរបស់លោកម៉ូសេ»
(កិច្ចការ ១៣:៣៩ ដល់ជនជាតិយូដា)។

ចន៖

«តើអ្នកណាជាអ្នកកុហក បើមិនជឿថាព្រះយេស៊ូវជាព្រះគ្រីស្ទ? នោះជាមេប្រឆាំងព្រះគ្រីស្ទ អ្នកណាដែលបដិសេធព្រះវរបិតា និងព្រះរាជបុត្រា» (១យ៉ូហាន ២:២២)។

ជូដ៖

«មានមនុស្សមួយចំនួនបានលួចចូលមកដោយមិនមានអ្នកណាត់សម្គាល់... មនុស្សទុច្ចរិត ដែលបង្កូចព្រះគុណរបស់ព្រះនៃយើងឲ្យទៅជាភាពត្រេកត្រអាល ហើយបដិសេធព្រះអម្ចាស់ និងព្រះអម្ចាស់តែមួយគត់របស់យើង គឺព្រះយេស៊ូវគ្រីស្ទ» (យូដាស ៤)។

ពួកសាវក ០ ជនជាតិយូដាជាច្រើនដែលធ្លាប់គោរពតាមគម្ពីរតូរ៉ា ០ នឹងឃើញការបដិសេធរបស់ពួកវាបីចំពោះការប្រោសលោះរបស់ព្រះយេស៊ូវ និងការលើកតម្កើងច្បាប់ផ្ទាល់មាត់ ជាបណ្តាសានៃកិច្ចការ ០ សេចក្តីសុចរិតដែលពួកគេបានរួចផុតពី។

៦. សម្មតិកម្ម៖ អ្វីដែលព្យាករនៃព្រះគម្ពីរសញ្ញាចាស់អាចនិយាយទៅកាន់ជនជាតិយូដាវាបីនិកសម័យ ដោយផ្អែកលើពាក្យព្រះគម្ពីររបស់ពួកគេ

ម៉ូសេ៖

«កុំបន្ថែមអ្វីទៅក្នុងពាក្យដែលអញបង្គាប់ដល់ឯងឡើយ ក៏កុំដកចេញពីពាក្យនោះដែរ» (ចេទិយកថា ៤:២)។

«ខ្ញុំនឹងតាំងព្យាករម្នាក់ឲ្យដូចជាអ្នក ០ ម៉ូសេ ០ ពីក្នុងចំណោមបងប្អូនរបស់ពួកគេ... អ្នកណាដែលមិនព្រមស្តាប់ពាក្យរបស់ខ្ញុំ ដែលគាត់នឹងនិយាយដោយនូវឈ្មោះ នោះខ្ញុំនឹងទាមទារពីអ្នកនោះវិញ» (ចេទិយកថា ១៨:១៨-១៩ ០ បានសម្រេចនៅក្នុងព្រះយេស៊ូវ កិច្ចការ ៣:២២-២៣)

អេសាយ៖

«ជឿតមានកូនកើតមកដល់យើង... ព្រះដ៏មានប្បន្នានុភាព ព្រះវរបិតាដ៏គង់នៅអស់កល្បជានិច្ច» (អេសាយ ៩:៦)។

«ទ្រង់ត្រូវគេចាក់ទម្ងន់ដោយព្រោះអំពើវិលងរបស់យើង... ព្រះយេហូវ៉ាបានដាក់អំពើទុច្ចរិតរបស់យើងទាំងអស់គ្នាលើទ្រង់» (អេសាយ ៥៣:៥-៦ ០ ការបកស្រាយឡើងវិញរបស់ពួកវាបីថាជាអ៊ីស្រាអែលដែលត្រូវបានបដិសេធដោយព្រះគម្ពីរសញ្ញាថ្មី)

យេរេមា៖

«មើលចុះ ថ្ងៃនោះនឹងមកដល់... ដែលអញនឹងធ្វើសេចក្តីសញ្ញាថ្មី... មិនដូចសេចក្តីសញ្ញា... ជាមួយនឹងពួកអយ្យកោរបស់ពួកគេទេ» (យេរេមា ៣១:៣១-៣២ ០ បានសម្រេចនៅក្នុងព្រះលោហិតរបស់ព្រះគ្រីស្ទ ហេព្រើរ ៨:៨-១៣)

«ពួកហោរាបានទាយសេចក្តីភូតករដោយនូវឈ្មោះខ្ញុំ... ពួកគេនិយាយនិមិត្តចេញពីកំនិតរបស់ខ្លួន» (យេរេមា ២៣:១៦,២៥)។

ម៉ាឡាគី (ព្យាករិច្ចក្រោយនៃគម្ពីរសញ្ញាចាស់)៖

«ចូរនឹកចាំពីក្រិស្ទវិន័យរបស់លោកម៉ូសេជាអ្នកបម្រើរបស់យើង... មើលចុះ យើងនឹងចាត់លោកអេលីយ៉ា ជាហោរាមកឯអ្នក មុនថ្ងៃដ៏ធំ និងគួរឱ្យស្វែងខ្លាចរបស់ព្រះយេហូវ៉ា» (ម៉ាឡាគី ៤:៤-៥ ០ បានសម្រេចនៅក្នុងយ៉ូហានបាទីស្ទ ម៉ាថាយ ១១:១៤)

ដេវីដ៖

«ព្រះយេហូវ៉ាមានព្រះបន្ទូលទៅកាន់ព្រះអម្ចាស់របស់ខ្ញុំថា ចូរអង្គុយនៅខាងស្តាំខ្ញុំ...» (ទំនុកដំកើង ១១០:១ ០ ព្រះយេស៊ូវបានសំដៅទៅលើ ទ្រង់ផ្ទាល់ ម៉ាថាយ ២២:៤១-៤៦)

«ចូរចើបព្រះរាជបុត្រា ក្រែងទ្រង់ខ្ចាស់... មានពរហើយ អស់អ្នកណាដែលជ្រកកោនក្នុងទ្រង់» (ទំនុកដំកើង ២:១២)។

ពួកហោរានឹងចាត់ទុកការបន្ថែមរបស់ពួកវាបី ការបកស្រាយឡើងវិញនៃទំនាយរបស់ព្រះមេស៊ី និងការបដិសេធអ្នកបម្រើដ៏រងទុក្ខរបស់ព្រះថាជាការបោកបញ្ឆោត និងយេរេមាបានផ្តោលទោស ០ បន្ថែមទៅលើតួវា បដិសេធព្យាករិច្ចជាលោកម៉ូសេ (ព្រះយេស៊ូវ) និងការបំពានសេចក្តីសញ្ញាដ៏អស់កល្បជានិច្ចដែលព្រះបានសម្រេច (ទំនុកដំកើង ៨៩:៣៤; ១០៥:៨-១០)។

ឯកសារដែលបានពង្រឹងនេះបង្ហាញពីបន្ទុកព្រះគម្ពីរដ៏ពេញលេញជាងមុន ០ ចាប់ពីលោកម៉ូសេ និងពួកហោរា រហូតដល់ព្រះយេស៊ូវ និងពួកសាវករបស់ទ្រង់ ០ ដោយរួបរួមគ្នាប្រឆាំងនឹងប្រព័ន្ធណាមួយដែលបន្ថយព្រះមេស៊ីដ៏អស់កល្បជានិច្ច ជំនួសប្រពៃណីរបស់មនុស្សសម្រាប់ព្រះគុណដ៏ទេវតា។

និងបដិសេធច្បង។ «ព្រះយេស៊ូវគ្រីស្ទគឺដូចគ្នាកាលពីម្សិលមិញ ថ្ងៃនេះ និងជារៀងរហូត។ កុំឲ្យសេចក្តីបង្រៀនចម្លែកៗគ្រប់បែបយ៉ាងត្រូវបានទាក់ទាញឡើយ»
(ហេព្រើរ ១៣:៨-៩)